

Onderzoek zonder bretels

Er is veel raar onderzoek in omloop, maar met afstand het potsierlijkste staaltje uit de nationale accountants-geschiedenis was toch wel de recente Ernst & Young-speurtocht naar de naamsvorming van milieuminister

Jacqueline Cramer onder een steunverklaring aan actieblad Bluf! uit 1986 (zie pagina 10). Hamvraag was of Cramer, toen voorzitter van Milieudefensie, bewust haar naam tussen die van 177 andere ondertekenaars had laten zetten.

De vraag was net zo onbeduidend als het onderzoekje zelf. Ach, hoe gaat dat. Je belt wat rond, snuffelt misschien nog wat in oude jaargangen, en vindt - uiteraard - geen bewijs. Factuurtje sturen en klaar.

In de commentaren op deze zaak ontbrak echter één wezenlijke vraag: waarom Ernst & Young? Of beter: waarom een accountantskantoor? Want dit onderzoekje past in een veel breder verschijnsel: big four-onderzoeken op terreinen waar men niet bij uitstek deskundig is. En al worden ze gelukkig meestal verricht door consultants (ook in dit geval), het is de vraag of het accountantsimago er niet onder lijdt. Want het publiek legt onvermijdelijk die link. Niet toevallig antwoordde een VROM-woordvoerder op de vraag 'waarom Ernst & Young': "Ons ging het erom dat er onafhankelijk onderzoek is uitgevoerd". Ze moet hebben gedacht aan de strikte regels die gelden voor accountants en accountantsonderzoek.

Zo'n buitenissig uitstapje geeft ruis op de toch al onduidelijke beeldvorming over wat accountants(kantoren) nu eigenlijk doen. En het was niet bepaald de eerste branchevreemde uitspatting.

Zo konden we eind juli in een *Volkskrant*-artikel over naderende olietekorten lezen dat vooral de kustgebieden van Angola en Nigeria in potentie een militair conflictgebied vormen. Die wijsheid kwam niet van Clingendael of het International Energy Agency, maar van een 'analist' van Deloitte.

'Academici bezien de kwaliteit van de onderzoeken vaak hoofdschuddend.'

"Op zee kan je de boorplatforms beschermen met marineschepen", voegde de kersverse veiligheidsadviseur er aan toe.

Nog een voorbeeld. PricewaterhouseCoopers publiceerde in juli een in opdracht van Economische Zaken verricht onderzoek naar de

(indirecte) economische effecten van het Joint Strike Fighter programma. Pardon, PwC? Licht een gespecialiseerd economisch instituut niet meer voor de hand?

En de vierde uit het kwartet, KPMG, publiceerde een tijdje geleden een onderzoek naar de rol van kranten in de nieuwsvoorziening, inclusief de perspectieven van het tabloidformaat.

Maar naast dat alles spotte ik de laatste jaren onder meer ook nog onderzoeken naar de bestuurlijke structuur (stadsdelen) van Amsterdam, porno op pc's van het Schiedamse stadskantoor, eetgewoonten, kerstaankopen, internetgedrag, bestuurlijke problemen in wereldsteden en het risico van omkoping in de voetballerij.

Plus, de absolute topper, een onderzoek getiteld 'Ex-ante evaluatie effecten van de OV-chipkaart en poortjes op de sociale veiligheid in het openbaar vervoer'.

In academische kring beziet men de kwaliteit van zulke onderzoeken vaak hoofdschuddend. En dat is echt niet alleen kinnesinne. Maar los daarvan scheppen ze publieke verwarring over de kernexpertise van accountantskantoren, terwijl ze met financiële en aanverwante opdrachten toch al de handen vol zouden moeten hebben. Bezinning lijkt me daarom gepast.

Al was het maar omdat je met 'buitenissige' opdrachten ook nog eens het levensgrote risico loopt een te grote broek aan te trekken. En als de daarvoor noodzakelijke inhoudelijke bretels ontbreken, weet iedereen wat er vroeg of laat met zo'n broek gebeurt.

TOM NIEROP

hoofdredacteur 'de Accountant'

COLUMN

Accountant.nl

Voor eerdere columns en reacties zie Accountant.nl.